

ΔΡΑΣΗ L323-1:
«Διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση περιοχών - δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης»

1. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ – ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ

	ΠΟΣΟ σε €	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΤΗ Δ.Δ. ΤΟΥ ΥΠΟΜΕΤΡΟΥ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΤΗ Δ.Δ. ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	200.000,00		
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	200.000,00	33,90%	3,20%
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	0,00		

2. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΗΣ

Η περιοχή παρέμβασης διαθέτει πλούσιο φυσικό περιβάλλον, χαρακτηρίζεται από έντονο ανάγλυφο, το οποίο είναι αποτέλεσμα της ύπαρξης μεγάλων ορεινών όγκων και λόφων, της πεδιάδας της Μεσαράς, των ποταμών (7) και των φαράγγιων (8), ενώ οι πολλοί γεωλογικοί σχηματισμοί, προσδίδουν μια σπάνια ομορφιά στο συνολικό τοπίο. Εντός της περιοχής παρέμβασης υπάρχουν επίσης επτά (7) περιοχές ενταγμένες στο δίκτυο NATURA 2000 και εννέα (9) καταφύγια άγριας ζωής.

Η χλωρίδα των ορεινών περιοχών διαθέτει σπάνια ενδημικά και απειλούμενα είδη, που με βάση τις οδηγίες της Ε.Ε, βρίσκονται σε προτεραιότητα για προστασία. Τα δάση είναι αραιά με χαμηλά δένδρα που παρεμβάλλονται ανάμεσα σε θάμνους. Στις δασικές εκτάσεις επικρατούν τα ποώδη, τα αγρωστώδη και οι μικροί θάμνοι. Στην πανίδα της περιοχής συναντώνται σημαντικά είδη θηλαστικών και πουλιών, εκ των οποίων μερικά είναι απειλούμενα και άλλα υπό εξαφάνιση. Στην περιοχή έχουν χαραχτεί πολλές διαδρομές που συμβάλλουν στην ανάπτυξη του εναλλακτικού τουρισμού με σπουδαιότερες:

- το ορειβατικό Ευρωπαϊκό Μονοπάτι E4 που διασχίζει όλη την περιοχή από τον Ψηλορείτη μέχρι το οροπέδιο του Λασιθίου
- ειδικές ορειβατικές διαδρομές, όπως στα Αστερούσια Όρη
- περιπατητικές διαδρομές σε τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους με σημαντικότερες αυτές που διασχίζουν φαράγγια όπως το Αγιοφάραγγο, το Κνωσανό, το Κουναβιανό, το Αστρακιανό κ.λ.π

Κατά μήκος αυτών των διαδρομών έχουν διαμορφωθεί σε επιλεγμένα σημεία στάσεις θέας παρατήρησης και αναψυχής.

Στα πλαίσια της προστασίας και της ανάδειξης του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής έχουν γίνει σημαντικές παρεμβάσεις με κυριότερες αυτές που έχουν χρηματοδοτηθεί από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλον (ΕΠΠΕΡ), το ΠΕΠ Κρήτης, το LIFE και από την Κοινοτική Πρωτοβουλία LEADER II και +.

Μέσω της δράσης επιδιώκεται:

- η διατήρηση και αναβάθμιση περιοχών ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος (χλωρίδα, πανίδα) με παρεμβάσεις ήπιου χαρακτήρα οι οποίες αναδεικνύουν τις τοποθεσίες και συμβάλλουν στην προστασία τους (προστασία από πυρκαγιά, προσβασιμότητα, προστασία από αποψιλώσεις, τόνωση βλάστησης, προστασία του εδάφους από διαβρώσεις κλπ).
- η διαφύλαξη των πολύτιμων οικολογικών αξιών, μέσω της διασφάλισης της ισορροπίας του φυσικού περιβάλλοντος,
- η ανάδειξη της πολυλειτουργικότητας των φυσικών οικοσυστημάτων,
- η δημιουργία υποδομών για την ανάπτυξη ήπιων μορφών εναλλακτικού τουρισμού,

- η δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης μέσα από την τουριστική ανάπτυξη της περιοχής και η αναζωογόνηση της τοπικής οικονομίας,
- η βελτίωση ποιότητας ζωής των κατοίκων της υπαίθρου με την ικανοποίηση σημαντικών αναγκών υπαίθριας δασικής αναψυχής τους
- η περιβαλλοντική ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των κατοίκων, ώστε οι περιοχές να τύχουν ενεργούς προστασίας, από τις τοπικές κοινωνίες.

Ειδικό βάρος δίνεται σε:

- περιοχές Natura 2000, τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, φαράγγια, σπήλαια κλπ.,
- περιοχές με ειδικό περιβαλλοντικό ενδιαφέρον (ειδικά ενδημικά είδη, σπάνια χλωρίδα, ειδικά είδη βλάστησης – πρινοδάσος, σπάνια πανίδα),
- περιοχές στις οποίες υπάρχει δυνατότητα ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού, που βρίσκονται κυρίως κατά μήκος διαδρομών – μονοπατιών και μπορούν να αποτελέσουν πόλους έλξης ειδικών κατηγοριών επισκεπτών.

Ενδεικτικές παρεμβάσεις της δράσης είναι:

- η προστασία της χλωρίδας, της πανίδας και του εδάφους (περιφράξεις, αντιτυρική προστασία, σημειακές βελτιώσεις βλάστησης, περιορισμένη εφαρμογή αναδασώσεων, προστασία ενδημικών φυτών, χώροι ενδιατημάτων, παρακολούθηση πληθυσμών κ.λ.π),
- η ανάδειξη τοπίων για δημιουργία διεξόδου εκτόνωσης και αναψυχής των κατοίκων της περιοχής,
- οι σημειακές παρεμβάσεις ανάδειξης περιβάλλοντος χώρου σπηλαίων, ιστορικών και αρχαιολογικών χώρων κ.λ.π.,
- η δημιουργία υποδομών πρόσβασης του κοινού (παρατηρητήρια, στάσεις θέας πινακίδες ενημέρωσης, υποδομές καθαριότητας, χώροι στάθμευσης κ.λ.π),
- η βελτίωση και σήμανση ορειβατικών - περιπατητικών μονοπατιών
- η ενεργοποίηση του τοπικού πληθυσμού, αποσκοπώντας στη δημιουργία εθελοντισμού γύρω από την προστασία του περιβάλλοντος των περιοχών αυτών.

Για την υλοποίηση της δράσης θα τηρηθούν οι όροι και οι περιορισμοί του θεσμικού πλαισίου που διέπει την εφαρμογή της, ενώ αντίστοιχα θα διαμορφωθούν και οι επιλέξιμες δαπάνες. Από την υλοποίηση της δράσης δεν θα δημιουργούνται έσοδα κατά τη διάρκεια και μετά την υλοποίηση.

3. ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ SWOT ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η περιοχή παρέμβασης διαθέτει όπως έχει περιγραφεί παραπάνω πλούσιο φυσικό περιβάλλον και αξιόλογους πόλους έλξης οι οποίοι όμως δεν έχουν προστατευτεί με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος αλλοίωσης τους και την περαιτέρω υποβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων . Η δράση έχει σαν στόχο την αποκατάσταση και αναβάθμιση των τοποθεσιών υψηλής φυσικής αξίας που με την κατάλληλη αξιοποίηση, προβολή και ανάδειξη μπορούν να συμβάλουν αφενός μεν στην προστασία του περιβάλλοντος και αφετέρου στην επισκεψιμότητα της περιοχής . Με τη συγκεκριμένη δράση επιδιώκεται:

- Ανάδειξη συγκριτικών πλεονεκτημάτων περιοχής
- Αύξηση της επισκεψιμότητας της περιοχής
- Ανάδειξη περιβαλλοντικών - πολιτισμικών στοιχείων της περιοχής
- Προστασία του περιβάλλοντος

4. ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ (σε επίπεδο Δήμου) ΚΑΙ ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ, ΤΗΣ SWOT ΑΝΑΛΥΣΗΣ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΚΑΙ ΤΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Όλη η περιοχή παρέμβασης

5. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

ΟΤΑ, τα νομικά τους πρόσωπα και άλλοι φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και ιδιωτικοί φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων, δημόσιου χαρακτήρα.

6. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Η συγκεκριμένη δράση λειτουργεί συμπληρωματικά και είναι σε συνεργία με τις παρακάτω δράσεις :

- L311-1 - Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί μικρής δυναμικότητας υποδομών διανυκτέρευσης
- L313-1 - Ίδρυση και εκσυγχρονισμός τοπικών κέντρων τουριστικής πληροφόρησης
- L322-1 - Βελτίωση και ανάπλαση κοινόχρηστων χώρων

7. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΚΑΙΝΟΤΟΜΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ (εφόσον υπάρχει) ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ / ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ

Θα χρησιμοποιηθεί εκπαιδευτικό υλικό που θα απευθύνεται σε μαθητές σχολείου με στόχο την περιβαλλοντική τους ευαισθητοποίηση.

8. ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΟ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ ΟΠΩΣ ΠΡΟΕΚΥΨΕ ΑΠΟ ΤΗΝ “ΒΟΤΤΟΜ UP” ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Η διαδικασία “ΒΟΤΤΟΜ UP” ανέδειξε την ανάγκη για πλήθος παρεμβάσεων αναβάθμισης τοποθεσιών υψηλής φυσικής αξίας σε περιοχές Natura, σε φαράγγια, μονοπάτια κλπ. Ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι προτάσεις για το δάσος της Ι.Μ. Κουδουμά στα Αστερούσια και την ανάδειξη του Αγιοφάραγγου

9. ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ (δείκτης εκροών)

Τρεις (3) παρεμβάσεις για αναβάθμιση-αποκατάσταση τοποθεσιών υψηλής φυσικής αξίας.